

SCOALA NOASTRĂ

Redacția și Administrația:
I. PĂUNESCU, Turnu-Severin
Str. Calomfirescu No. 223

Foaie învățătoarească de cultură și orientare profesională
Apare lunar sub conducerea unui comitet

SPIRIT NOU ÎN ȘCOALA PRIMARA ROMANEASCA

Pe marginea unei circulari ministeriale.

Ministrul Culturii naționale — d-l Profesor Dr. C. Angelescu — a trimis zilele acestea o circulară tuturor învățătorilor din această țară.

După unificarea școlii primare românești prin legea din 1924, complectată în 1934, vine această Circulară — tot din partea autorului legii de unificare — să-i imprime un spirit nou, în conformitate cu cerințele vremii.

Numita circulară începe cu arătarea sacrificiilor făcute de învățători, de inițiativa particulară, de comune, județe și stat pentru construcția a peste 5.000 de localuri de școală în ultimii doi ani.

„Cu atât mai mult trebuie apreciată munca depusă și rezultatele obținute” — scrie domnul Ministru — „cu cât trăim în vremuri de grea criză morală și materială, când nevoile școlii nu mai sunt apreciate cum se cuvine și cum se apreciau în trecut”.

Circulara amintește că frecvența școlarilor în anul școlar trecut a ajuns cifra de 85% în primele 4 clase primare și 60% în clasele supraprimare. „Aceste rezultate satisfăcătoare sunt datorite învățătorilor cari și-au făcut cu sfințenie datoria”.

Semnaleză numirea celor 9.500 de tineri învățători, „cari împreună cu colegii lor mai bătrâni au transformat școala primară, dându-i splendoarea de altă dată”.

Spiritul de muncă și sacrificiu al învățătorilor s'a înviorat și priu asigurarea în bună parte a existenței și înlăturarea grijii de ziua de mâine, prin plata gradațiilor și a salariilor la zi.

Circulara apoi scoate în evidență **spiritul nou** ce trebuie să conducă școala primară: **politica nu trebuie introdusă în școală**; învățătorii să fie lăsați să-și facă datoria în învățământ. Școala trebuie complectată cu **băi școlare**, cu **cantine școlare**, și cu **material didactic necesar**. Gospodăria unei școli model nu se rezumă numai la localul școlii și trebuie să se întindă și asupra **curții și grădinii școlii**.

O atențiune deosebită dă d-l Ministru **sănătății și educației fizice**: „nici un elev să nu intre în școală înainte de a fi examinat de medic”. „Toți elevii să fie tunși și spălați la intrarea în școală, cu haine curate, etc.”.

„În fiecare școală și în fiecare clasă, directorul va îngriji să se așeze un lighean cu săpun și prosop, etc”. Pentru remedierea lipsurilor unora dintre elevi, se recomandă **azistența copiilor prin copii**; ajutorarea copiilor absolut lipsiți cu haine și cărți printr'un **fond de asistență** creat din 10% din răbatul cărților de școală, **înființarea cantinelor școlare**, **școli în aer liber**, etc. Toate aceste măsuri sunt indicate a asigura o dezvoltare sănătoasă a fizicului școlarilor noștri.

Măsuri de o reală importanță sunt indicate pentru **educațiunea și instrucțiunea elevilor**.

„Învățătorul, om al datoriei, devotat școlii și funcțiunii lui, trebuie să trăiască în comunitate de suflet și în raporturi de prietenie cu colegii și părinții copiilor. El trebuie să se facă iubit și stimat de locuitorii din comună. Model de curățenie sufletească, să fie un adevărat părinte sufletesc, nu inspirând frică, ci dragoste.”

Se introduc „**comunitățile de muncă**” ale învățătorilor cu copiii în ateliere, de gospodărie, grădina școlară, etc. în două trei jumătăți de zi după amiazi săptămânal.

„**Educațiunea morală și educațiunea religioasă trebuie să preocupe deaproape pe învățători**”. Apoi „**tineretului nostru trebuie dat o educațiune eminamente națională**”.

„**Instrucțiunea elevilor în orele de școală trebuie să cuprindă materia din program cu aplicațiuni specifice nevoilor locale**”. „Se va aplica pretutindeni școala cu șapte clase”.

Se stăruiește asupra „**desvoltării gustului de citit**”, asupra vizitelor monumentelor istorice, excursiuni în localitățile istorice, asupra folosirii **străjerismului și educației premilitare** ca mijloace în educația națională, asupra **cursu-**

rilor de adulți pentru cei ce, din diferite împrejurări, au rămas fără știință de carte, asupra importanței **cercurilor culturale, șezătorilor sătești, sărbătoririi zilelor de sărbători-naționale**, etc., toate mijloace menite să învieze viața culturală a satelor noastre.

Spiritul nou ce se introduce în școală se izbește încă de multe, foarte multe piedici: lipsa de mijloace materiale, rutina, politicianismul și demagogia.

Învățătorii sunt conștienți de încrederea ce se pune în munca și patriotismul lor.

Pășesc la luptă în acest an școlar, având ca **stegar al crezului și al drepturilor lor pe însuși Ministrul Culturii naționale și al lor**.

15 Octombrie 1935.

Sava Bărbătescu

Problema individualizării și selectării valorilor în educație.

În țara noastră ca și pretutindeni, e-poca post-belică a fost frământată de multe probleme sociale și pedagogice născute dintr'o necesitate vitală a poporului, care în unele țări au făcut modificări structurale așa de adânci, schimbându-i chiar în întregime structura anterioară. Printre acestea și țara noastră și-a schimbat mult structura socială și pedagogică, suind cu pași repezi, pe curba cea mare a evoluției.

Între marile probleme sociale născute după război în țara noastră, a fost și **democratismul**.

Democratismul insuflește azi întreaga noastră viață socială și fără îndoială și educația, care are de scop o frumoasă orientare și pregătire a viitorului cetățean de mâine, având ca principiu de bază **auto-guvernarea** sau mai bine zis supunerea voită în ordinea statului. **Democrația** trebuie să cheme în sprijinul ei școala, căci numai ea poate să formeze pe indivizi, ca să se conducă prin o disciplină liberă, care e mult mai grea, decât disciplina prin constrângere.

Între problemele pedagogice pe care le pune **societatea democratică** e și aceea care cred că e cea mai importantă: **Individualizarea educației și selectării valorilor**.

Rolul de frunte pe care școala îl poate aduce societății este de a utiliza pe individ în așa fel ca să producă cât mai mult cantitativ și cât mai bine calitativ, lucrând după aptitudinile sale naturale. Problema aceasta impune două căi care duc la metoda de cercetare a individualității și metoda de organizare școlară, făcută în așa fel, bazându-se pe respectarea individualității.

Pentru a cunoaște individualitatea copiilor aveam trei metode de cercetare: **observarea directă, experimentul și observarea de sine, introspecția**.

Obsearea directă a vieții sufletești a copilului, unde manifestările lui sunt naturale, dă rezultatele cele mai bune, dând naștere în pedagogia modernă la **fișa individuală**, alcătuită la noi în anul 1926 de Institutul Pedagog. Român de sub conducerea D-lui Prof. univ. G. G. Antonescu, azi obligatorie în

toate școlile primare. Experimentul a dat naștere la pedagogia experimentală. Aplicarea experimentului pentru cunoașterea sufletului copilului, se poate face prin acele probe numite **teste**.

Asupra experimentării cu teste se fac unele rezerve, căci adeseori acestea dau rezultatele cele mai dubioase, dacă nu înșelătoare asupra vieții sufletești a copiilor. Chiar **Binet** adept convins al testelor face unele rezerve asupra lor „Testele presupun o concentrare a atenției, dar concentrarea atenției se scimbă fără încetare, mai ales la copii; când e foarte mare, când un minut după aceea slăbește. Să ne închipuim iarăși că un individ în timpul unei probe e chinuit de o suferință de o supărare. Desigur că nu va reuși”.

Părerile pedagogilor experimentari **Claparède, Stern și Giese**, aduc o serie de critici metodei testelor, dar noi nu trebuie să disperăm ci trebuie să testăm testele așa după cum cere **Claparède** și să recurgem neconținut la observație și experiență.

O ultimă metodă în cercetarea copiilor e **observarea de sine** introspecția. Introspecția a dat naștere în pedagogia contemporană la metoda **anchetelor** și la metoda **psihanalitică**.

Psihanaliza în psihologie și pedagogie ne propune să studiem acele fenomene numite subconștiente, fenomene cari stau în pragul conștiinței noastre și de acolo influențează neconținut viața noastră sufletească conștientă: La copii nu se poate aplica suficient sistemul **asociațiilor libere**, deoarece copilul nu poate răspunde decât cu totul insuficient, fiindcă facultățile lui sufletești nu pot fi puse în linie de legătură între ele. Așa că la copii se pot aplica foarte bine alte metode ca: metoda **jocului**, a **desemnului** și a **imaginației**, fiindcă copilul sub impulsunile inconștientului său, se joacă desemnează și își imaginează, exprimând în totul, tot felul de manifestări și tendințe ale sale, din cari observatorul va trage concluzii de o valoare reală.

Copilul în jocurile lui, desemnurile lui, trăiește real evoluția sa naturală.

O altă măsură pedagogică pe care trebuie să o luăm în respectarea individualității e să avem în vedere principiul *selectării și clasificării* copiilor după aptitudini naturale. Dacă fim seama de acest principiu, vom putea obține clase și serii de copii în aceeași clasă, cu aptitudini cât mai omogene, în ceace privește dotarea lor naturală; așa că opera deucatorului se va ușura considerabil.

La orașe, la sate, în centre cu populația școlară mai mare, rostul claselor divizionare este tocmai acela de a obține clase cât mai omogene, separând copiii după aptitudinile naturale. E o mare greșeală de a susține la împărțirea unei clase populate, din doi în doi, unul mie, altul fie, căci în felul acesta am făcut tot două clase *heterogene*, călcând în schtmb cele mai elementare noțiuni de pedagogie. Trebuie să recunoaștem că în selecția elevilor după aptitudinile naturale, aceasta se poate realiza mai cu greutate, fiindcă cere un timp mai îndelungat de observare și experimentare. Deaceea, alcătuirea *fișelor individuale* sunt bine venite în ajutorul educației; dar aceasta nu se poate face decât numai cu ajutorul medicului care ar trebui să fie pentru fiecare școală la orașe și la sate să fie câte trei medici de fiecare circumscripție.

Fiindcă știm din experiență toți, că nu există școală unde fiecare clasă să nu-și aibă elementele turbulente. Mulți sunt așa de turbulenți că aproape înfurie și pe colegii lor de clasă nu numai pe învățător care devine un

om brutal, rău aplicând pedepse uneri care-i scad prestigiul și încrederea.

Nu toți părinții știu să se preocupe de educația copiilor, fiindcă natura a creiat în orice individ instinctul de a crește copilul, dar dela a-l crește până la a-l educa este încă o cale mare de urmat. Părinții cu autoritate și severitate conduc pe copii fără să bănuiească că'n sufletul acestora se produce o turburare, care-i face să-i urască și să capete diferite înclinațiuni rele etc.

Așa dar, un educator va căuta să cerceteze toate antecedentele fiecărui individ dânduși osteneala de a merge singur să ancheteze acasă pe părinți, să le cunoască mediul în care trăiesc, hrana, starea psihică, etc. și cu ajutorul medicului pentru stările *psihice*, se va aplica în mod gratuit tratamentul medical; iar pentru cei c'o stare materială proastă se va recurge la asistența socială, pentru a le veni în ajutor.

Pentru cei întârziați sau înapoiți se vor forma clase speciale la fiecare școală și aci se va proceda cu mult tact, ca să nu jignim pe părinți și să distrugem în copil orice dorință de a mai ajunge ceva. De altfel aceasta se va putea face și de fiecare educator în clasa sa, dacă are cel mult un număr de 40 elevi. Dacă într'o clasă numărul elevilor trece peste 50 elevi, cercetarea în alcătuirea *fișei individuale* se va mărgini numai la o parte din copii, luându-se tipurile cele mai caracteristice.

Ioan Șt. Păunescu
Inv. licențiat în științe
T.-Severin

Pe marginea intuirii gravurilor -scene și acțiuni- din abecedar

În lucrarea sa „Metoda proiectării faptelor”, regretatul profesor de pedagogie Șt. Velovan la pag. 96 semnaleză că: „Învățăm Logica și Psihologia, dar nu le aplicăm în Pedagogie decât foarte superficial, și mai în toată munca noastră școlară ne conducem după inspirație de moment fără o bază logică și psihologică”.

Acest adevăr sugerat de această lucrare mi-a fost întărit de modul cum se întuesc gravurile din abecedar de partea I-a acțiuni sau scene complete în diferite metodici și lecții practice din reviste.

Numai ce conștiți: Se intuește tabloul”. „Ce vedeți, și mai ce” etc., zicând că prin această procedură respectă spontanietatea elevilor.

Cât de departe suntem de modul cum intuește elevul de 7-8 ani, un tablou și de legile stabilite de psihologie.

„În procesul de percepere al operilor de artă e un proces sintetic. Când privim o operă de artă, de pildă un tablou, spectatorul o percepe, parte cu parte și apoi prin sinteză contemplăm totul. Emoția artistică se dezvoltă succesiv, prin privirea succesivă a părților cari se sintetizează,

iar imaginea globală vine abia la urmă”. (Șt. Bărsănescu Pedagogie-pag. 194-5). Iar mai departe zice: „În linii generale, copilul percepe o gravură ca și adultul. Dar, spre deosebire de omul matur copilul are și unele manifestări proprii: Culoarea, acțiunea și viața”.

Din cele arătate se vede că în intuirea unui tablou are loc sinteza și nu analiza, deci sintetic trebuie să procedăm cu elevul în intuirea gravurilor din abecedar și nu analitic dela tot la parte.

Pe această constatare — cred — s'au bazat unii autori de abecedar în a da la cuvintele normale scene întregi de gravuri, iar alții gravuri redacte în acțiuni singulare.

Din câte metodici am consultat, singura care da o intuire potrivită cu cercetările de psihologie modernă este „Metodica cl. I-a” de Șt. Stoian.

Iată cum redă la pag. 88-89 un model de intuire a gravurei dela cuvântul normal „Cal”. Gravura e o scenă complexă și nu o acțiune singulară. Ce este acesta? (un cal). Dar acesta? (tot un cal). Dar acesta ce este? (un soldat) Cu ce este acest soldat? (cu un cal). Uitați-vă ce arat acum! Cine poate să-mi spună cu ce seamănă acest animal? Știți voi ce animale sunt? (lupi). Aicea sunt doar doi lupi cari au sărit la calul soldatului acesta. De ce sar lupii la cai? Dece au sărit la acest soldat? Ei vor să-l mănânce și pe cal și pe soldat. Dar priviți ce se vede aici? (un soldat).

Ce face el? (trage cu pușca în lupi). Mai mănâncă ei pe soldați? Soldatul a scăpat pe tovarășul lui.

Se face reproducerea de către elevi ajutați de către învățător.

Am reprodus modul cum trebuie făcută intuiția unui tablou, dela părți la întreg și nu dela întreg la părți. Așa zic datele de psihologie nouă. Intuiția globală vine abia la sfârșit.

După intuiții de felul acestor metodice și multe — pot urma și spontanietăți de felul celor recomandate de metodici lucrute într-o noapte.

Cu toată nouțatea ce o aduce pedagogia nouă să nu uităm sfaturile practice ale înaițășilor obținute din multe, multe cazuri: „Elevii se conduc să intuiască făptura, căci, „ochi au și nu văd”. Școlari exprimă tot ce observă, printrucă, cuvântul introduce și fixează cele văzute în conștiință” (V. Gr. Borgovanu pag. 37 „Didactica”).

16 Octombrie 1935.

M. I. Ursulescu-Isvordl.

* Șt. Velovan ne da un procedeu logic și psihologic de aplicare a unităților metodice. În rezolvarea problemelor de aritmetică și geometrie pleacă dela efect la cauză. Prin 3 întrebări normative: 1. Ce se cere? 2. Prin ce operații se află ce se cere? și 3. Căci sunt numerele ce rezolvă orice problemă de arit. sau geometrie?.

Acest procedeu îl bazează pe legile sale de asociere și rezolvare cât și pe metoda lui Stuart Mill — eliminarea. —

Primim să publicăm

Domnule Director,

Am citit în ziarul „Național Nou” un articol în care se aducea o serie de acuzațiuni D-lui Sava Bărbătescu, Revizorul nostru școlar.

În același articol se afirmă că Subsemnata l-ar fi bătut pe D-lui Bărbătescu cu scaunul în cancelaria școlii, atunci când D-lui a fost pentru prima dată Revizor Școlar al jud. nostru.

Vă rog să binevoiți a publica cea mai categorică desmințire a mea și afirmațiunea că socotesc acest articol o infamie pe care eu nu pot s'o fac.

Vă rog să binevoiți a primi asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

1935 Septembrie 24

Ecaterina Gh. Popescu, inv. Com. Pluta-Mehedinți

EDUCAȚIA MORALA

Lucrare expusă în conferința Cercului cultural Tâmbna de d-I V. GROSU învățător licențiat în filozofie

Urmare

Ca să părăsesc noianul generalităților voșu spune că toată lumea a fost și este convinsă de faptul că educația morală trebuie să aibă locul de seamă în preocuparea școlii mult mai de seamă, decât educația intelectuală. Locul optim al instrucției se cere a fi cedat formării caracterului moral. Dacă toți gânditorii sunt de acord asupra importanței educației morale, nu tot astfel stăm când e vorba de metodele ce se impun a fi utilizate pentru obținerea omului de caracter.

Divergența de metodă provine din felul deosebit de a vedea natura copilului.

S'a pus întrebarea dacă copilul este bun sau rău din fire. Multă vreme s'a răspuns că firea copilului este rea și că nu are nici o tendință instinctivă spre bine. Datorită acestei concepții multă vreme, prea multă încă, educația s'a rezumat într'o operă de neîmpăcată ostilitate contra naturii copilului în special și-a naturii umane în general. Pedepsă și tortură, cași când n'ar fi

fost vorba decât de a smulge firea dată de Dumnezeu și a o înlocui cu alta după voia învățătorului, Motivarea acestei atitudini o găsim școala schingiurilor permanente în doctrina creștină al cărei reprezentant de seamă ap. Pavel zice: „ne naștem copii ai mâniei”, Sf. Augustin: „ne naștem pentru păcat”. Această concepție pesimistă despre firea omului era natural să admită mijloace aspre în educație.

Reprezentanți ai rigorismlui în educația morală sunt și în vremea noastră. Cel mai de seamă este Fr. Paulsen. Pentru rigoriști educatorul trebuie să facă totdeauna caz de autoritate și să pedepesască neîndurat greșeala, căci numai astfel tăiem răul din rădăcină. Școalele iezuite activează în această atmosferă rigoristă, socotind și astăzi, cu tot progresul psihologiei, că elevul este „un mic păcătos”.

Odată cu apariția lui „Emil” al lui Rousseau se produce revirimentul și se formează celălaltă tabără opusă rigorismlui. Aci se socotește totul bun

dela natură. Ori unde găsim răul e la mijloc o intervenție omenească. Ellen Key celebra autoare a „Secolului copilului” este reprezentanta de seamă a opiniei roussoiste, cerând libertate desăvârșită în educație. Școala tolstoiană de la Iasnaia Poliana cași comunitățile școlare în spiritul lui Cecil Reddie și Hermann Lietz au atâta încredere în „Maria Sa Copilul”, încât s'acordă o libertate desăvârșită, mergând până la „tutuirea profesorilor”.

Și rigorismul, și libertinajul ce i-se opune prind realitatea numai în parte. Adevărul trebuie să fie căutat pe calea din mijloc, între perversitatea radicală și bunătatea absolută. Dispozițiile vicioase s'amestecă cu instincte lăudabile. Copilul e hoț, căci ignoră proprietatea, dar nu fură din instinct; e crud, torturează, căci nu cunoaște suferința, minte înspăimântat de severitate.

Pofta și mânia sunt naturale și rele prin ele însele, după cum observă celibatarul La Bruyere. În consecință aceste instincte anti-sociale și rele trebuie să fie combătute și reprimare. Mânia se combate excitând bunătatea, iar pofta întronând simțul proprietății, Vom vedea mai departe că educația morală nu se va mulțumi numai la metoda derivărilor, ci va da și o aten-

ție însemnată disciplinei, bazată pe întemeierea conștiinții morale.

Nu trebuie să uităm că ambele curențe de educație morală țintesc spre libertatea morală, deși o caută pe căi deosebite. În exclusivismul lor risca însă să n'o poată realiza niciodată.

„O educație morală temeinică trebuie să împrumute din mijloacele ambelor direcțiuni. Nu va neglija deci nici disciplina, nici libertatea”. Dacă fără disciplina omul devine sclavul propriilor sale capricii, rațiunea fiind subordonată sensibilității, fără libertate va deveni sclavul altora, sclavul mediocrității. Dealtfel oarecare libertate în educație este impusă și de necesitatea de a cunoaște individualitățile elevilor. Pentru a educa trebuie să cunoaștem bine sufletul copilului; severitatea poate fi mare însă, suprimând manifestările libere îl face să ni se ascundă (G. G. Ped. gen. pag. 508).

Reușita unei concilierii între suferință și libertate a obținut-o Fr. Förster distingând între personalitatea morală și individualitate naturală.

Autorul însemnatei lucrări „Școala și caracterul” printr'o fină analiză a fiii umane învederează că'n fiecare om avem o „voință centrală” și o „voință periferică” în permanentă

